

Sprawozdanie z działalności statutowej Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej w 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej realizuje cele, które nakłada na nią ustawa (z dnia 20 lutego 1997 r. o Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, art. 4) i które zostały dodatkowo określone w statucie. Są to:

- (a) inspirowanie, organizowanie i prowadzenie badań opinii społecznej – statut (§ 19 pkt 2) precyzuje zarówno liczbę badań (co najmniej 12 rocznie), jak i tematy do uwzględnienia w każdym z nich (nastroje społeczne, ocena położenia materialnego społeczeństwa, stosunek do organów władzy, instytucji publicznych i czołowych postaci sceny politycznej oraz preferencje partyjne);
- (b) gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie danych z badań opinii społecznej;
- (c) upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o stanie i zmianach opinii społecznej;
- (d) przekazywanie wyników badań organom państwowym, instytucjom publicznym i – za pośrednictwem środków masowego przekazu informacji – społeczeństwu;
- (e) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej związanej z realizacją zadań, o których mowa w punktach 1–4.

Tegoroczne sprawozdanie z działalności CBOS przedstawia realizację zadań ustawowych i statutowych Fundacji w następującym porządku:

- 1. prowadzenie badań opinii publicznej (pkt (a)),
- 2. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie danych (pkt (b)),
- 3. przekazywanie wyników badań organom państwowym i instytucjom publicznym oraz upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o stanie i zmianach opinii publicznej (punkty (c) i (d) łącznie),
- 4. działalność wydawnicza i szkoleniowa oraz konferencyjna (pkt (e)).

Ponadto sprawozdanie obejmuje kwestie

- 5. realizacji badań dodatkowych (we współpracy z instytucjami publicznymi, badań naukowych etc.);
- 6. realizacji projektów badawczych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego [dalej: EFS]. Wprawdzie realizacja badań dodatkowych i projektów finansowanych z EFS nie należy to do ustawowych zadań Fundacji, ale też nie stanowi działalności komercyjnej, a była istotną częścią działalności CBOS w roku 2011.

Sprawozdanie kończą zagadnienia dotyczące

- 7. współpracy międzynarodowej;
- 8. kondycji organizacyjnej i finansowej CBOS oraz
- 9. krótkie podsumowanie i wnioski.

1. PROWADZENIE BADAŃ OPINII PUBLICZNEJ

Podstawowym celem CBOS jest realizacja co najmniej 12 badań opinii publicznej rocznie. Źródłem finansowania działalności statutowej jest dotacja z budżetu państwa, która w roku 2012 wyniosła 3 202 tys. zł i była większa od kwoty z roku 2011 o 78 tys. zł (3 124 tys. zł w roku 2011).

Jest to jednak poziom, który z trudem wystarcza na wypełnianie podstawowych zadań. Wysokość dotacji nie pozwalała na finansowanie rozwoju Fundacji i osiągnięcie celów wykraczających poza ustawowe i statutowe minimum, np. na zwiększenie liczby różnych badań (nie tylko sondażowych). Ogranicza też niezbędne inwestycje i wydatki na utrzymanie dotychczasowego poziomu osiągniętego tak w pracy terenowej (konieczność ciągłego uzupełniania zużytych laptopów, na których pracują ankieterzy w systemie CAPI – te niezbędne wydatki pokrywa się z oszczędności), jak w analizach.

Podobnie jak w latach poprzednich, CBOS realizował co miesiąc badanie opinii publicznej dotyczące problemów społeczno-politycznych i ekonomicznych, nastrojów społecznych oraz postrzegania głównych instytucji państwa, partii i polityków. Zrealizowanych zostało 12 ogólnopolskich badań ankietowych „Aktualne problemy i wydarzenia”. Przeprowadzono je metodą indywidualnego wywiadu bezpośredniego (w systemie CAPI) na reprezentatywnych próbach dorosłej ludności, liczących około 1000 osób każda. Próby losowane były z systemu ewidencji ludności PESEL. Spis 12 badań statutowych zrealizowanych w 2012 roku dołączony jest do niniejszego sprawozdania jako Załącznik 2.

Każde z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” obejmuje część stałą, zawierającą pytania zadawane co miesiąc, i część zmienną, dotyczącą zagadnień najważniejszych w momencie realizacji badania lub mających ogólniejszy, ponadczasowy charakter. Niektóre zagadnienia umieszczane w zmiennej części ankiety badane są w różnych odstępach czasu, inne tylko jednorazowo. Zakres tematyczny każdego z dwunastu badań wykraczał poza tematykę określoną w statucie i badaną co miesiąc.

Podobnie jak w poprzednich latach badaniami objęto sprawy bieżące, zarówno międzynarodowe, jak i krajowe. Do tych pierwszych należała, tradycyjnie już, problematyka związana z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, w tym ocena prezydencji Polski w Radzie UE, stosunek do różnych narodów, kwestia wyborów prezydenckich w USA. Wśród spraw krajowych dużo miejsca i uwagi poświęcono funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej, ale zbadano także stosunek do rządowej reformy systemu emerytalnego (podniesienie wieku emerytalnego) i do ważnego wydarzenia, jakim były mistrzostwa Europy w piłce nożnej organizowane przez Polskę i Ukrainę. Problematykę badań i analiz najlepiej oddaje spis wszystkich

komunikatów oraz opracowań z serii „Opinie i Diagnozy” opublikowanych w 2012 roku, który stanowi Załącznik 3. do niniejszego sprawozdania.

Ważnym problemem badań sondażowych pozostaje typ próby i poziom jej realizacji. W 2012 roku kontynuowano badania na reprezentacyjnych próbach ludności losowanych z systemu PESEL, co zapewnia statystyczną poprawność tych prób. Przeprowadzanie badań na takich próbach wiąże się jednak ze spadkiem poziomu realizacji założonej, wyjściowej próby. Spadek ten dotyczy wszystkich ośrodków badawczych, światowych i polskich, w związku z tym niektóre z nich przechodzą na realizację badań metodą *random route* (gorszą ze statystycznego punku widzenia, ale zapewniającą wyższy poziom realizacji próby). Spadek poziomu realizacji założonej próby obserwujemy także w badaniach CBOS, co przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Przeciętny poziom realizacji założonych prób w badaniach CBOS w latach 1998–2012 (w procentach)

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
74,2	69,9	66,6	62,6	62,4	62,5	59,1	57,9	52,5	47,2	47,7	45,5	42,1	44,5	42,0

Jak widać, w 2012 roku przeciętny poziom realizacji prób wyniósł 42,0% i był podobny do osiągniętego w 2010 roku, ale niższy niż w 2011. Zatem środki wprowadzone w roku 2011 (dodatki motywacyjne dla koordynatorów oraz podniesienie wynagrodzeń i ryczałtów za dojazd do badanych dla ankieterów) zahamowały spadek poziomu realizacji prób tylko na krótko. Rozważana jest ponowna zmiana systemu wynagradzania sieci (od połowy roku 2013), co jednak wiązałoby się ze wzrostem kosztów realizacji każdego badania.

CBOS zamierza pozostać przy próbach ludności losowanych z systemu PESEL. Jednak problemy związane z poziomem realizacji prób, który od kilku lat utrzymuje się poniżej 50%, zmuszają do ciągłego monitorowania i wnikliwych analiz tej sytuacji, by hamować – przynajmniej – tendencję spadkową.

Dla zapewnienia właściwej jakości badań kontynuowane były szkolenia ankieterów oraz kontrola ich pracy według standardów przyjętych przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku [dalej: OFBOR].

2. GROMADZENIE, OPRACOWYWANIE I UDOSTĘPNIANIE DANYCH

W 2012 roku powiększyły się najcenniejsze zasoby CBOS, jakimi są gromadzone systematycznie od wielu lat serie wskaźników porównywalnych w czasie i umożliwiających analizy długofalowych trendów w zmianach opinii publicznej. Niektóre z tych wskaźników zbierane są od końca lat 80. Szczególnie cenne są uzyskiwane od lat comiesięczne dane, pozwalające na analizę trendów w ocenach i przewidywaniach dotyczących sytuacji kraju oraz poparcia, ocen działalności

i stopnia zaufania do głównych instytucji państwa, partii politycznych i polityków. W ramach problematyki ekonomicznej systematycznie badane są oceny warunków życia, a od 2001 roku oceny sytuacji na rynku pracy i kwestia bezrobocia. Komunikaty przedstawiające wyniki badań na ten temat z reguły zawierają analizy trendów.

Dane pochodzące ze statutowych badań CBOS trafiają do różnych podmiotów.

Po pierwsze, zbiory surowych danych udostępniane są na bieżąco (do dalszych analiz) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Kancelarii Prezydenta RP.

Po drugie, CBOS udostępnia, odpłatnie, archiwalne dane źródłowe na komputerowych nośnikach informacji. Korzystają z tego w głównej mierze badacze z różnych instytucji naukowych. Zainteresowanie tą formą wykorzystania danych nie jest zbyt duże i w zasadzie maleje (po części z powodu przekazywania danych CBOS do Archiwum Danych Społecznych [dalej: ADS], gdzie są one dostępne nieodpłatnie – obecnie w Archiwum znajduje się 40 zbiorów danych CBOS). Jednak w 2012 roku do wtórnych analiz poza CBOS wykorzystano zbiory danych z 84 badań zakupione przez 18 odbiorców zewnętrznych (patrz: Tabela 3).

Wyniki badań są na bieżąco, systematycznie opracowywane i rozpowszechniane w różnych formach (o czym niżej).

Działalność badawcza i analityczna CBOS zaowocowała w 2012 roku opublikowaniem 178 komunikatów tematycznych (niemal 15 miesięcznie). Dane o liczbie komunikatów publikowanych w poszczególnych latach zawiera Tabela 2.

Tabela 2. Liczba komunikatów CBOS w latach 1998–2012

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
185	203	187	179	221	201	202	206	196	193	193	174	173	168	178

Poza komunikatami CBOS przygotował 3 publikacje z serii „Opinie i Diagnozy”. Spis komunikatów i opracowań z serii „Opinie i Diagnozy” opublikowanych w 2012 roku dołączony jest do niniejszego sprawozdania w postaci Załącznika 3.

3. UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW BADAŃ

Upowszechnianie wyników badań CBOS przybiera różne formy: opracowań drukowanych lub elektronicznych, dłuższych i bardziej wnikliwych lub skrótowych, ale szybszych. Są one przedstawione niżej.

Komunikaty CBOS natychmiast po opracowaniu przekazywane są najważniejszym instytucjom państwowym i społecznym. W dzień po ich opublikowaniu można je kupić [w subskrypcji w formie elektronicznej w 2012 r. kosztowały 7,38 zł (z VATem)]. Po pewnym czasie (około miesiąca) stają się

dostępne dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej CBOS (www.cbos.pl).

Poza komunikatami CBOS opracowuje co miesiąc wstępne informacje o wynikach badania „**Aktualne problemy i wydarzenia**”, które stanowią streszczenie wybranych, najważniejszych wyników. Są one publikowane kilka dni po zakończeniu każdego badania i również rozsyłane do najważniejszych instytucji państwowych i społecznych. W 2012 roku ukazało się 12 takich wstępnych informacji.

Ponadto CBOS publikował co miesiąc czterostronicowy kolorowy biuletyn „**Polish Public Opinion**” w angielskiej wersji językowej (czyli ukazało się 12 numerów tego tytułu).

Odbiorcami komunikatów CBOS są **najważniejsze instytucje państwowe** (patrz: Załącznik 4.). Wśród prenumeratorów naszych publikacji są także **inne ważne instytucje**, np. NBP, Komenda Główna Policji, ambasady (Republiki Federalnej Niemiec, Belgii).

Stałymi odbiorcami są **media**, m. in. Polska Agencja Prasowa, Reuters Polska, Katolicka Agencja Informacyjna, Telewizja Polska, TVN, Informacyjna Agencja Radiowa, Gazeta Wyborcza, Polityka. Przynosi to efekty w postaci cytowania wyników badań CBOS. Według profesjonalnego monitoringu prasy w roku 2012 wyniki sondaży CBOS były przytaczane w prasie drukowanej 1615 razy, a w Internecie – w portalach informacyjnych, publicystycznych i prasie internetowej – 3297 razy. W obu rodzajach mediów średnio miesięczne cytowano nas 409 razy.

Wśród prenumeratorów są również środowiska naukowe i akademickie (m. in. instytuty PAN, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, UAM w Poznaniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, KUL i UMCS w Lublinie) oraz indywidualni naukowcy, w tym z zagranicy, oraz fundacje polskie i zagraniczne.

W 2012 roku CBOS kontynuował rozpowszechnianie wyników badań w postaci internetowego biuletynu **CBOSNews**. Zawiera on krótkie informacje o najnowszych wynikach, które jeszcze przed opracowaniem pełnego komunikatu pokazujemy zainteresowanym. W **CBOSNews** zamieszczamy także informacje o ważniejszych publikacjach oraz zapowiedzi wydawnicze. W 2012 roku ukazało się 39 numerów tego biuletynu. Liczba subskrybentów **CBOSNews** wynosi 895 (stan na koniec grudnia 2012 r.).

Ważną i coraz ważniejszą rolę w upowszechnianiu wyników badań odgrywa **strona internetowa CBOS**, która – poza podstawowymi informacjami o Fundacji – zawiera wszystkie komunikaty (od 1992 r.) i biuletyny „*Polish Public Opinion*” oraz przedstawia główne trendy zmian opinii publicznej. O roli tej strony mogą świadczyć dane zawarte w Tabeli 3.

Ponadto od lipca 2012 r. **CBOS obecny jest na twitterze**, darmowym serwisie społecznościowym, co umożliwia wysyłanie tzw. *tweetów* czyli krótkich wiadomości tekstowych dostarczanych użytkownikom, którzy obserwują dany profil.

Liczba obserwatorów strony CBOS na twitterze wynosi 647 „obserwatorów” (stan na koniec grudnia 2012 r.).

Tabela 3. Statystyki roczne Ośrodka Informacji CBOS

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Odwiedziny strony www – wersja polska	130 392				
Odwiedziny strony www – wersja angielska	4 268	274 763 ¹	292 750	262 779	247 776
Odwiedziny klientów na miejscu	135	114	94	73	62
Liczba subskrypcji (ogółem)	127	105	104	81	78
Liczba klientów kupujących wydawnictwa CBOS wysyłkowo poza subskrypcją	274	291	232	220	193
Liczba klientów instytucjonalnych (kupujący opracowania lub dane z badań)	190	133	96	94	100
Sprzedane książki (egz.)	15	22	35	10	1
Sprzedane „Opinie i Diagnozy” (egz.)	698	544	253 w tym 137 elektronicznych	313 w tym 196 elektronicznych	214 w tym 163 elektroniczne
Sprzedane komunikaty – druk i PDF (egz.)	7 840	6 806	5 363	5 749 w tym 2 865 elektronicznych	5 543 w tym 3 169 elektronicznych
Sprzedane „Polish Public Opinion” (egz.)	60	60	36	41 w tym 17 elektronicznych	48 w tym 24 elektroniczne
Zamówienia na kopie danych oraz analizy statystyczne (+ liczba wykorzystanych badań)	10 (30)	11 (232)	12 (307)	9 (13)	18 (84)
CBOSNews – liczba opublikowanych numerów rocznie (od 7.05.2008)	16	30	31	35	39
CBOSNews – liczba subskrybentów	258	563	731	806	895
Konto na Twitterze – liczba obserwatorów (od 1.07.2012)	-	-	-	-	647

¹ od 1.01.2009 zmiana licznika odwiedzin – nie odlicza wejść z CBOS

Zestawienie to wymaga dodatkowego komentarza.

O zmianie (unowocześnieniu) korzystania z danych CBOS świadczy systematyczny spadek liczby osób, które osobiście odwiedzają Ośrodek Informacji CBOS. W 2012 roku było ich 62. Natomiast Ośrodek Informacji CBOS odpowiada na wiele zapytań e-mailowych, telefonicznych i listownych.

Dotychczasowe formy publikowania (książek, raportów, komunikatów) są – w skali globalnej – wypierane przez formy elektroniczne, niepłatne. CBOS stara się dostosować do tego trendu i nadążać za nim. W związku z tym np. komunikaty po mniej więcej miesiącu są dostępne – bezpłatnie – na stronie internetowej, a ich fragmenty nawet szybciej, jeszcze przed ukazaniem się komunikatu, prezentujemy w internetowym biuletynie CBOSNews. Dlatego też, generalnie, sprzedaż publikacji drukowanych spadała, spada i prawdopodobnie nadal będzie spadać. I dlatego dużą wagę przywiązujemy do nowych, elektronicznych form rozpowszechniania wyników

badan. Nasza strona internetowa odwiedzana jest często, co prezentuje Tabela 4., choć rzadziej niż w ostatnich trzech latach. Tłumaczyłabym to bardziej „agresywną” strategią obecności CBOS w Internecie: pozyskiwaniem subskrybentów CBOSNews czy obecnością na Twitterze.

Tabela 4. Statystyka odwiedzin strony www.cbos.pl

Całkowita liczba odwiedzin od lutego 2003	1 617 953
Odwiedziny w latach:	
2012	247 776
2011	262 779
2010	292 750
2009 ¹⁾	274 763
2008	134 660
2007	140 904
2006	141 031
2005	153 185

1) Uwaga! Od tego roku wejścia z CBOS nie są odliczane.

4. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA ORAZ SZKOLENIOWA I KONFERENCYJNA

Działalność wydawnicza stanowi podstawowy sposób upowszechniania danych z badań i została szczegółowo omówiona wyżej (w punkcie 3.).

Jeśli chodzi o **szkolenia**, to w roku 2012:

- nie prowadziliśmy szkoleń dla podmiotów zewnętrznych;
- dwojgu studentom z warszawskich uczelni umożliwiliśmy odbycie praktyk zawodowych w CBOS.

Natomiast pracownicy CBOS uczestniczyli w różnych szkoleniach, w tym w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje statystyczne (w sumie 21 osobo-szkoleń), szkoleniach o profilu finansowo-księgowym (7 osobo-szkolenia) i w kursach językowych (8 osób).

Jeśli chodzi o **konferencje**, to 11 stycznia 2012 r. w Warszawie CBOS zorganizował konferencję “Polacy w nowym roku między kryzysem a zadowoleniem”, na której badacze CBOS przedstawiali wyniki naszych badań. W konferencji wzięło udział sporo osób, w tym przedstawiciele mediów.

Ta forma upowszechniania wyników badań oraz wiedzy o stanie i tendencjach zmian opinii publicznej będzie kontynuowana.

Ponadto okazją do zaprezentowania naszych danych i analiz oraz do wymiany doświadczeń było też **uczestniczenie pracowników CBOS w konferencjach krajowych i międzynarodowych**. W sumie 15 osób uczestniczyło w 8 różnych konferencjach. Tu warto wspomnieć o udziale:

- Mirosławy Grabowskiej z referatem *Did the economic crisis arrive in Poland?* na regionalnej konferencji The World Association for Public Opinion Research

(WAPOR) *OPINIONS AND ATTITUDES IN TIMES OF ECONOMIC TURBULENCE* w Gdańsku (15-16 marca 2012 r.) oraz

- Mirosławy Grabowskiej z referatem *What does it mean to believe in contemporary Poland?* na konferencji European Sociological Association (ESA)

TRANSFORMATIONS OF THE SACRED IN EUROPE AND BEYOND w Poczdamie (3-5 września 2012 r.).

5. REALIZACJA BADAŃ DODATKOWYCH REALIZACJA BADAŃ DODATKOWYCH

Wprowadzenie tego punktu do sprawozdania wydaje się zasadne, bowiem realizujemy badania naukowe – określone tu mianem „dodatkových” – we współpracy z instytucjami publicznymi (nie na zasadzie zlecenia i zysku) lub samodzielnie. CBOS w tych badaniach ma pozycję partnera lub wprost autora i realizatora projektu naukowego. W 2012 roku były to:

- we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim projekt *Metoda i znaczenie. Rozumienie kwestionariusza w badaniach sondażowych – projekt metodologiczny* (grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 4125/2/B/H03/2009/37) – okres realizacji: 15 listopada 2010 r. – 31 sierpnia 2012 r. – całościowy budżet: 167 500 zł.;

- własny projekt naukowy CBOS *Świadomość wielkiej zmiany: społeczna percepcja roli "Solidarności" w upadku komunizmu w Polsce* (grant Narodowego Centrum Nauki nr 4380/ N N116 680740) – okres realizacji: 13 czerwca 2011 r. – 12 grudnia 2012 r. – całościowy budżet: 180 000 zł.

6. REALIZACJA PROJEKTÓW BADAWCZYCH FINANSOWANYCH Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Wprawdzie realizacja projektów badawczych finansowanych z EFS nie należy do ustawowych zadań Fundacji, ale też nie stanowi działalności gospodarczej (tzw. projekty unijne są – zgodnie z założeniami i przepisami – przedsięwzięciami niekomercyjnymi, które nie przynoszą zysku instytucjom je wykonującym), a ponieważ stała się istotną częścią działalności CBOS, więc jest uwzględniona w niniejszym sprawozdaniu.

W roku 2012 kontynuowaliśmy – jako partner Instytutu Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi – realizację pozyskanego w procedurze konkursowej projektu „Szkolnictwo zawodowe dla sektora rolno-spożywczego w województwie łódzkim – diagnoza potrzeb edukacyjnych” – okres realizacji: 1 września 2011 r. – 31 maja 2013 r. – całościowy budżet: umowa opiewała na 1 430 409,39 zł.

Należy podkreślić, że projekty finansowane z EFS są to kompleksowe projekty badawcze o charakterze poznawczo-praktycznym – ich celem jest zarazem dostarczenie wiedzy na dany temat oraz opracowanie prognoz i rekomendacji umożliwiających poprawę sytuacji.

Projekty badawcze finansowane z EFS nie angażują środków z budżetu. Natomiast podjęcie i realizowanie tak dużych, kompleksowych projektów wymaga od CBOS maksymalnej mobilizacji, dyscypliny prawnej i finansowej, znalezienia – poprzez procedury przetargowe – i nawiązania współpracy z odpowiednimi współpracownikami i kooperantami. Jest to wyzwanie logistyczne i merytoryczne, któremu CBOS – jak pokazuje doświadczenie – jest w stanie podołać.

7. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Kontynuowana była międzynarodowa współpraca (na zasadzie dobrowolności i partnerstwa) z ośrodkami badawczymi z krajów „wyszehradzkich”: z czeskim CVVM Sociological Institute, słowackim FOCUS i węgierskim TÁRKI. W 2012 roku w Polsce, Czechach, na Słowacji i na Węgrzech zadano (nie zawsze we wszystkich czterech krajach) w pełni porównywalne pytania na temat stosunku do Vaclava Havla, oceny sytuacji gospodarczej i warunków materialnych gospodarstw domowych (dwukrotnie) oraz postrzegania mistrzostw Europy w piłce nożnej. Wyniki porównań międzynarodowych publikowane były w każdym z krajów zgodnie z pragmatyką uczestniczących ośrodków badawczych. CBOS opublikował je jako osobne komunikaty [„Vaclav Havel w opiniach Polaków, Czechów, Słowaków i Węgrów” (nr 36/2012), „Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i warunków materialnych gospodarstw domowych (...)” (nr 45/2012 i nr 111/2012)] i „Organizacja Euro 2012 w ocenie Polaków, Słowaków i Węgrów” (nr 108/2012), a ponadto dane dotyczące stosunku do Vaclava Havla przedstawił w marcowym biuletynie „*Polish Public Opinion*”.

CBOS dołoży starań, by taka forma współpracy międzynarodowej z krajami z regionu była kontynuowana.

Kontynuowana była także międzynarodowa współpraca (na zasadzie dobrowolności) w ramach międzynarodowego projektu GlobScan (badania realizowanego w okresie od 3 lipca do 3 września 2012 r. na próbie 21 797 dorosłych obywateli 21 krajów) – zaowocowała ona komunikatem "Kto powinien zostać prezydentem Stanów Zjednoczonych – opinie mieszkańców 21 krajów" (nr 143/2012).

8. KONDYCJA ORGANIZACYJNA CBOS

● **PRACOWNICY**, w tym badacze, stanowią największy kapitał CBOS. Są oni doświadczeni, ale elastyczni i gotowi na nowe wyzwania, wysoko wykwalifikowani, ale wciąż doszkalający się, przede wszystkim w zakresie metod statystycznych – w 2012 r. badacze uczestniczyli zarówno w szkoleniach zewnętrznych, jak i w szkoleniu zorganizowanym w CBOS, dostosowanym do ich potrzeb i zainteresowań (szkolenie w *cluster analysis*, statystycznej technice analizy danych sondażowych przeprowadził prof. Jerzy Bartkowski z Uniwersytetu Warszawskiego).

W 2012 roku w CBOS zatrudnionych było – średnio – 39 pracowników na 37,2 etatu. W porównaniu z rokiem 2011 (42 pracowników, 40,1 etatu) nastąpił spadek zatrudnienia. Te wahania wynikają z faktu dodatkowego zatrudnienia przy realizacji projektów unijnych: w roku 2011 kończone były dwa projekty (do marca) i rozpoczęty trzeci (od września).

Średnie wynagrodzenie wyniosło 5 116,02 zł – obejmuje ono także nagrody oraz wynagrodzenie z tytułu dodatkowej pracy, w tym przy realizacji „projektów unijnych” (finansowanych z EFS).

CBOS stale współpracuje z 22 koordynatorami terenowymi (prowadzącymi działalność gospodarczą lub osobami fizycznymi) w oparciu o umowy cywilno-prawne. Ponadto lista stałych współpracowników CBOS obejmuje około 240 ankieterów wynagradzanych w zależności od liczby zrealizowanych ankiet (liczba ankieterów, którzy w roku 2012 realizowali badania CBOS, wyniosła 486, ale około 240 współpracuje z nami nie-sporadycznie).

- **SIEDZIBA** stanowi niezbędny warunek funkcjonowania każdej instytucji. W przypadku instytucji badawczej, jak CBOS, musi to być siedziba położona możliwie centralnie (dostępność dla potencjalnych klientów i badanych) oraz odpowiednio zagospodarowana.

Obecnie CBOS zajmuje około 500 m² w budynku Ministerstwa Gospodarki przy Żurawiej 4a. W latach 2008–09 przeprowadzony został remont. Od tamtej pory – także w roku 2012 – ograniczamy się do wydatków na wymianę zużytych sprzętów biurowych (20 454,81 zł, z czego zł 2 754,95 – 13,7% sfinansowano z funduszy gospodarczych).

Natomiast poważnym problemem jest grożąca CBOS podwyżka czynszu za wynajem powierzchni biurowej. Ministerstwo Gospodarki pismami z 12 grudnia 2012 r. (BA-I-322-104-2/1/12) i z 18 grudnia 2012 r. (BA-I-322-104-15/4/12) zawiadamiało o podwyżce czynszu najpierw o ponad 10%, a potem o prawie 100%. O tej drugiej podwyżce poinformowany został pan minister Wojciech Nowicki, podsekretarz stanu, zastępca szefa KPRM. CBOS odwoływał się od tych decyzji i protestował przeciw takiemu traktowaniu instytucji publicznej.

Wybiegając wprzód: wprawdzie wicepremier i minister gospodarki, pan Janusz Piechociński, zatrzymał – pismem z 7 stycznia 2013 r. (BA-I-0782-2/1/13) – podwyżkę czynszu, ale jednocześnie zapowiedział całkowite urynkowanie stawki czynszu od 2014 r.

- **FINANSE.** W 2012 roku CBOS otrzymał 3 202 000,00 zł dotacji budżetowej wobec 3 124 000,00 zł w 2011 roku (2,5% wzrostu; wedle projekcji NBP inflacja w skali roku 2012 miała wynieść 4,1%). W porównaniu z rokiem 2008 (najwyższa dotacja w cenach bieżących) wysokość dotacji nie wzrosła, a uwzględniając poziom inflacji jej wartość spada. Ilustrują to dane przedstawione w Załączniku 5. (w postaci tabeli i wykresu).

Zgodnie ze statutem, budżet CBOS powiększony został o 266 838,86 zł zysku z działalności gospodarczej w 2011 roku, przeznaczonego uchwałą Rady Fundacji na działalność statutową w 2012 roku. Zysk ten był wyższy od wypracowanego w 2010 roku.

Wpływy na działalność CBOS zawierały także kwotę 1 523 502,31 zł, na którą złożyły się:

- (a) kwoty z tytułu rozliczeń z poprzedniego roku,
- (b) dochód ze sprzedaży i prenumeraty wydawnictw oraz udostępniania danych itp.,
- (c) niewielkie kwoty pochodzące z odsetek bankowych
- (d) środki na dodatkowe badania – naukowe lub z finansowane z EFS.

W sumie wpływy na statutową działalność CBOS ukształtowały się w roku 2012 na poziomie 4 992 341,17 zł wobec 4 638 592,55 zł w roku 2011 (6,3 % wzrostu).

Wydatki CBOS ukształtowały się na poziomie 4 342 862,09 zł, z czego 59,6% stanowiły wynagrodzenia (także wynagrodzenia ankieterów i koordynatorów, które stanowią zasadniczą część kosztów badań).

W 2012 roku CBOS dokonał inwestycji za 38 604,02 zł, w tym z funduszy gospodarczych: 4 905,56 zł.

Warto podkreślić, że jest to, po pierwsze, racjonalne i oszczędne gospodarowanie przez CBOS publicznymi pieniędzmi oraz, po drugie, dodatnie saldo wpływów i wydatków w 2012 r. Środki te zostały wypracowane dzięki dużej aktywności i maksymalnej mobilizacji pracowników oraz wielkiej dyscyplinie finansowej instytucji.

• **KONTROLE.** CBOS podlegał kilku kontrolom w 2012 r.

(a) 25 stycznia odbył się audyt (przeprowadzony przez niezależnego biegłego rewidenta) poziomu i struktury sprzedaży – w ramach działalności gospodarczej CBOS w roku 2011 – kwotę przychodów uznano za realną i spełniającą kryteria wynikające z regulaminu przeglądu obrotów OFBOR.

(b) W dniach 19 lipca - 14 września przeprowadzona została długotrwała i wnikliwa kontrola przez Departament Nadzoru i Kontroli KPRM. We wnioskach stwierdzono prawidłowe wykorzystanie dotacji budżetowej i realizację ustawowych zadań. Zalecenia pokontrolne dotyczyły trzech kwestii:

- zaniechania zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikami CBOS – od początku roku 2013 umowy takie nie będą zawierane;
- prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dla dotacji KPRM – od początku roku 2013 utworzone zostanie odrębne subkonto dla dotacji KPRM, dzięki czemu ewidencja księgowa będzie w pełni przejrzysta i będzie wykazywała (automatycznie) wszystkie wydatki finansowane z dotacji KPRM.

Trzecie zalecenie dotyczyło nowelizacji *zasad rozliczania kosztów ogólnych Fundacji poprzez uwzględnienie w nich wszystkich rodzajów działalności: statutowej, gospodarczej oraz pozostałej, obejmującej m.in. realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej*. Jest to zadanie trudne, wymagające eksperckiej wiedzy dotyczącej zasad rachunkowości publicznej, prywatnej i ich styku. Fundacja CBOS – we współpracy z zewnętrznym ekspertem – podejmie pracę nad nowym **algorytmem**, który będzie służył do rozliczenia kosztów ogólnych między działalność statutową a wszelką (całą) inną działalność.

(c) W dniach 12-17 września przeprowadzona została kontrola realizacji badania w projekcie „Wykluczenie cyfrowe na Mazowszu”, finansowanego ze środków EFS, którego liderem był Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – nie stwierdzono żadnych uchybień.

(d) 28 września odbył się audyt (przeprowadzony przez niezależnego audytora) całego procesu realizacji badań i ich dokumentacji – nie stwierdzono żadnych uchybień. Dzięki temu CBOS otrzymał certyfikat Programu Kontroli Jakości Pracy Ankieterów na 2013 rok wydany przez Zarządu Organizacji Firm Badania Opinii i Rynku. Otrzymaliśmy pozytywne rekomendacje w trzech kategoriach badań: PAPI, CAPI i w kategorii badań jakościowych.

(e) W dniach 10-12 października przeprowadzona została kontrola przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości obliczania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wystawiania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz terminowego składania wszelkich dokumentów z zakresu ubezpieczeń i regulowania należności wobec ZUS. Kontrola stwierdziła, iż płatnik, tj. CBOS, dokonywał wszystkich czynności zgodnie z obowiązującymi przepisami, z zachowaniem ustawowych terminów.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej w 2012 r. realizowała cele, które nakłada na nią ustawa i statut.

Przeprowadziła 12 badań opinii społecznej, które objęły szerokie *spectrum* tematów, a ich wyniki przekazywała organom państwowym, instytucjom publicznym, mediom i szerokiej opinii publicznej.

Na wiele sposobów upowszechniała wiedzę o stanie i zmianach opinii publicznej: publikowała wstępne informacje o wynikach każdego badania „Aktualne problemy i wydarzenia” (12), komunikaty (178), obszerniejsze i pogłębione opracowania „Opinie i diagnozy (3), kolorowy biuletyn „*Polish Public Opinion*” w angielskiej wersji językowej (12), internetowy biuletyn *CBOSNews* zawierający krótkie informacje o najnowszych wynikach (39 numerów – 895 subskrybentów). Ważną rolę w upowszechnianiu wyników badań odgrywa strona internetowa CBOS, odwiedzona ponad 240 tys. razy. Naszymi badania i analizy są obecne w mediach. Dzielimy się nimi także na konferencjach (krajowych i zagranicznych).

Dodatkowo CBOS zrealizował i nadal realizuje – jako partner lub samodzielnie – kompleksowe projekty naukowe oraz projekty badawcze finansowane z EFS.

Dzięki dużej aktywności i maksymalnej mobilizacji pracowników wpływy na statutową działalność CBOS ukształtowały się w roku 2012 na poziomie nieco ponad 1 523 tys. zł (wobec dotacji budżetowej w wysokości 3 202 tys. zł) i były wyższe od wpływów w roku 2011. Natomiast dzięki wielkiej dyscyplinie finansowej instytucji wydatki CBOS ukształtowały się na poziomie nieco ponad 4 342 tys. zł. Warto

podkreślenia jest racjonalne i oszczędne gospodarowanie przez CBOS środkami publicznymi oraz uzyskanymi z innych źródeł i zarobionymi, co w roku 2012 zaowocowało oszczędnościami w środkach finansowych.

Pięć różnych kontroli przeprowadzonych w Fundacji w 2012 r. zweryfikowało i potwierdziło prawidłowe gospodarowanie środkami finansowymi (w tym budżetowymi) oraz funkcjonowanie i pracę CBOS.

Fundacja CBOS w pełni zrealizowała cele, które nakłada na nią ustawa i statut, a dodatkowo wypracowała znaczącą „wartość dodaną” w postaci pomysłowych i rzetelnie zrealizowanych projektów badawczych.

FUNDACJA
Centrum Badań Opinii Społecznej

dr hab. Miroslawa Grabowska
DYREKTOR

Załączniki:

1. Sprawozdanie z wykorzystania dotacji budżetowej w roku 2012.
2. Spis badań statutowych zrealizowanych w 2012 roku.
3. Spis komunikatów i opracowań z serii „Opinie i Diagnozy” opublikowanych w 2012 roku.
4. Lista „bezpłatnych” odbiorców komunikatów CBOS w 2012 roku.
5. Dotacja budżetowa dla Fundacji CBOS w latach 1998–2012.

**SPRAWOZDANIE Z WYKORZYSTANIA DOTACJI BUDŻETOWEJ
oraz innych wpływów zwiększających środki finansowe
działalności statutowej Fundacji CBOS za I – XII 2012 r.**

	Wykonanie 2012 r.				Plan 2012 r.	
	Kwota zł ogółem	Struktura %	W tym środki dotacji bieżącej	Struktura %	Kwota zł ogółem	Wyk. (%)
WPLYWY	4 992 341,17	100,0	3 228 931,19	100,0	5 000 000,00	99,8
Bilans otwarcia	421 360,52	8,5	0,00	0,0	421 360,52	100,0
Dotacja KPRM	3 202 000,00	64,1	3 202 000,00	99,2	3 202 000,00	100,0
Narodowe Centrum Nauki/Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii	441 531,91	8,9	0,00	0,0	441 600,00	100,0
Sprzedaż (wydawnictwa, usługi, składniki majątkowe)	210 698,06	4,2	975,54	0,0	211 700,62	99,5
Zysk netto z działalności gospodarczej za 2011 r. (zgodnie ze statutem przeznaczony na cele statutowe)	266 838,86	5,3	0,00	0,0	266 838,86	100,0
Dotacje od środków na rachunku bankowym	35 652,14	0,7	8 434,09	0,3	36 500,00	97,7
Pozostałe (w tym rozrachunki wewnętrzne dz. statutowej i gospodarczej)	414 259,68	8,3	17 521,56	0,5	420 000,00	98,6
WYDATKI	4 342 862,09	100,0	3 228 931,19	100,0	4 380 000,00	99,2
Wynagrodzenia (w tym:)	2 588 868,48	59,6	2 105 985,56	65,2	2 602 000,00	99,5
Osobowe	1 643 988,21	37,8	1 549 840,33	48,0	1 652 350,00	99,5
Rada CBOS	38 835,00	0,9	38 835,00	1,2	38 850,00	100,0
Umowy zlecenia i o dzieło	906 045,27	20,9	517 310,23	16,0	910 800,00	99,5
ZUS – składki oraz obowiązkowe świadczenia na rzecz pracowników	302 122,86	7,0	266 751,98	8,3	307 000,00	98,4
ZFŚS - odpis	37 683,77	0,9	33 879,20	1,0	38 000,00	99,2
Materiały (m.in. biurowe, gospodarcze, papier, książki i czasopisma, progr. komputerowe, wyposażenie i części zamienne, woda i energia)	155 641,51	3,6	130 951,51	4,1	160 000,00	97,3
Zakup środków trwałych / WNIP	33 698,46	0,8	0,00	0,0	34 000,00	99,1
Usługi (m.in. czynsz, opłaty pocztowe i telefoniczne, usługi koordynatorów, naprawy, remonty, dzierżawa maszyn poligraficznych, licencje)	802 641,93	18,5	648 492,18	20,1	813 000,00	98,7
Podatek VAT	18 772,04	0,4	16 813,09	0,5	19 000,00	98,8
Pozostałe podatki i opłaty (m.in. CIT, PFRON, sądowe, administracyjne)	40 963,49	0,9	1 140,01	0,0	42 000,00	97,5
Pozostałe wydatki (m.in. delegacje, składki członk. organizacji międzynarodowych)	362 469,55	8,3	24 917,66	0,8	365 000,00	99,3
WPLYWY minus WYDATKI	649 479,08	100,0	0,00	0,0	620 000,00	x
z tego:						
KASA	6 074,68	0,9	0,00	0,0	x	x
BANK	643 404,40	99,1	0,00	0,0	x	x

Warszawa, 18.01.2013 r.

Sporządził:

GŁÓWNY KSIĘGOWY

M. Paczuska

MB

ZAŁĄCZNIK NR 2

SPIS BADAŃ AKTUALNE PROBLEMY I WYDARZENIA W 2012 ROKU

L.p.	Nr i tytuł badania	Próba wyjściowa	Okres realizacji w terenie
1.	2012/01 - Aktualne problemy i wydarzenia	2400	04.01.-11.01.12
2.	2012/05 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	02.02.- 9.02.12
3.	2012/09 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	07.03.-14.03.12
4.	2012/15 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	11.04.-18.04.12
5.	2012/17 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	09.05.-16.05.12
6.	2012/21 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	13.06.-20.06.12
7.	2012/23 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	04.07.-12.07.12
8.	2012/26 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	14.08.-22.08.12
9.	2012/27 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	04.09.-16.09.12
10.	2012/29 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	03.10.-10.10.12
11.	2012/35 - Aktualne problemy i wydarzenia	2416	07.11.-18.11.12
12.	2012/37 - Aktualne problemy i wydarzenia	2640	29.11.-06.12.12

sporządził:

fello

¹ Badania statutowe CBOS prowadzone są dla celów ogólnospołecznych i wszystkie ich rezultaty przykazywane są między innymi rządowi. Zgodnie z ustawą i statutem CBOS nie realizuje z dotacji budżetowej badań wyłącznie na potrzeby rządu.

FUNDACJA
CENTRUM BADAŃ I OPINII SPOŁECZNEJ
00-593 Warszawa, ul. Żurawia 4a, skr. poczt. 24
tel. 628-07-04
REGON 012908368

SPIS KOMUNIKATÓW I RAPORTÓW CBOS W 2012 ROKU

STYCZEŃ

1. Wydarzenie roku 2011 w Polsce i na świecie
2. Czy Polacy boją się kryzysu?
3. O oszczędnościach, jakie rząd zamierza przeprowadzić w nowym roku
4. Jaki był miniony rok, jaki będzie obecny?
5. Zadowolenie z życia
6. Preferencje partyjne w styczniu
7. Ocena działalności parlamentu i prezydenta
8. Rola dziadków w naszym życiu
9. Styczniowy spadek notowań rządu
10. Współczesne związki z dawnymi Kresami
11. Ocena polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej
12. Europejski Rok Wolontariatu 2011 – podsumowanie
13. Zaufanie do polityków w styczniu
14. Nastroje społeczne w styczniu
15. Dobroczynność Polaków w czasach światowego kryzysu
16. Samopoczucie Polaków w roku 2011

LUTY

17. Aktywności i doświadczenia Polaków w roku 2011
18. Aktywność społeczna w organizacjach obywatelskich
19. Gotowość Polaków do współpracy w latach 2002–2012
20. Preferencje partyjne w lutym
21. Polacy o pakcie fiskalnym i pogłębianiu integracji w Unii Europejskiej
22. Stosunek Polaków do innych narodów
23. Potencjał społecznikowski i zaangażowanie Polaków w wolontariat
24. Oceny parlamentu, prezydenta, związków zawodowych i NFZ
25. Dalszy spadek notowań rządu
26. Zaufanie do polityków w lutym
27. Nastroje społeczne w lutym
28. „Protest pieczętkowy”, czyli wokół ustawy refundacyjnej
29. Bilans stu dni drugiego rządu Donalda Tuska
30. Pomoc Polakom na Wschodzie

MARZEC

31. Polacy o sprawiedliwości społecznej
32. Opinia publiczna o ACTA
33. Zaufanie społeczne
34. Opinie o funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej
35. Korzystanie ze świadczeń i ubezpieczeń zdrowotnych
36. Vaclav Havel w opiniach Polaków, Czechów, Słowaków i Węgrów
37. Preferencje partyjne w marcu
38. Nastroje społeczne w marcu
39. Oceny instytucji publicznych
40. Opinie o podnoszeniu wieku emerytalnego i zmianach w systemie emerytalnym
41. Stosunek do rządu w marcu
42. Oceny sytuacji na rynku pracy i poczucie zagrożenia bezrobociem
43. Zaufanie do polityków w marcu
44. Jan Paweł II i jego nauczanie w życiu Polaków

KWIECIEŃ

45. Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i warunków materialnych gospodarstw domowych w Polsce, Czechach, na Słowacji i Węgrzech

46. Wielkopostne i wielkanocne zwyczaje w polskich domach
47. Polacy o państwowej i prywatnej opiece zdrowotnej
48. Regionalne zróżnicowanie opinii o funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej
49. Zmiany w zakresie wiary i religijności Polaków po śmierci Jana Pawła II
50. Kresowe korzenie Polaków
51. Polacy o skali ubóstwa w kraju
52. Związki zawodowe i prawa pracownicze
53. Preferencje partyjne w kwietniu
54. Materialne warunki życia
55. Oceny wybranych instytucji publicznych
56. Reprezentatywność partii politycznych
57. Nadal nieprzekonani – Polacy o podwyższeniu wieku emerytalnego
58. Nastroje społeczne w kwietniu
59. Zaufanie do polityków w kwietniu
60. Stosunek do rządu w kwietniu

MAJ

61. Potrzeby prokreacyjne oraz preferowany i realizowany model rodziny
62. Opinie o bezpieczeństwie i zagrożeniu przestępczością
63. Opinie o finansowaniu Kościoła
64. Bezrobocie i bezrobotni w badaniach opinii społecznej
65. Opinie o przygotowaniach do Euro 2012 i szansach polskiej drużyny
66. Kto uważa, że jest biedny – zróżnicowania społeczne w ocenie własnych warunków materialnych
67. Polityka państwa wobec rodziny
68. Preferencje partyjne w maju
69. Oceny wybranych instytucji publicznych
70. Zahamowanie spadku notowań rządu
71. Nastroje społeczne w maju
72. Zaufanie do polityków w maju
73. Polacy wobec politycznego bojkotu Euro 2012 na Ukrainie
74. O dopuszczalności stosowania kar cielesnych i prawie chroniącym dzieci przed przemocą
75. PIT-y 2011
76. Nie wszyscy interesują się piłką nożną

CZERWIEC

77. Opinie o zmianach w systemie emerytalnym
78. Kto wygra Euro 2012 – przewidywania Polaków
79. Pokolenie przyszłych wyborców – preferencje partyjne niepełnoletnich Polaków
80. Elektoraty głównych partii politycznych
81. Korzystanie z internetu
82. Przemoc i konflikty w domu
83. Społeczna solidarność z osobami w starszym wieku
84. Preferencje partyjne w czerwcu
85. Katastrofa pod Smoleńskiem – kto wierzy w teorię zamachu
86. Oceny wybranych instytucji publicznych
87. Zaufanie do polityków w czerwcu
88. Poprawa notowań rządu
89. Nastroje społeczne w czerwcu
- **Opinie i Diagnozy nr 22: Społeczeństwo obywatelskie w Polsce A.D. 2012**

LIPIEC

90. Zaufanie do działaczy piłkarskich oraz oceny PZPN i UEFA
91. Autorytaryzm polityczny
92. Opinie o deregulacji zawodów w Polsce
93. Kontakty z sąsiadami i inne więzi społeczne
94. Polacy wobec własnej starości
95. Preferencje partyjne w lipcu
96. Oceny wybranych instytucji publicznych
97. Potencjał niezadowolenia społecznego i stosunek do różnych form protestu
98. Stosunek do rządu w lipcu
99. Sukces Euro 2012
100. Zaufanie do polityków w lipcu
101. Nastroje społeczne w lipcu
102. XXX Letnie Igrzyska Olimpijskie w Londynie – zainteresowanie i oczekiwania
103. Opinie o sytuacji w strefie euro i integracji europejskiej

SIERPIEŃ

104. Mobilność na co dzień
105. Postawy wobec przeszczepiania narządów
106. Sposoby spędzania czasu na emeryturze
107. Postawy wobec palenia papierosów
108. Organizacja Euro 2012 w ocenie Polaków, Słowaków i Węgrów
109. Czy są szanse na pojednanie? Polacy o relacjach między katolicyzmem a prawosławiem, protestantyzmem, judaizmem i islamem
110. Polacy o swoim zdrowiu oraz prozdrowotnych zachowaniach i aktywnościach
111. Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i warunków materialnych gospodarstw domowych w Polsce, na Słowacji i Węgrzech
112. Preferencje partyjne w sierpniu
113. Stosunek do rządu w sierpniu
114. Oceny wybranych instytucji publicznych
115. Nastroje społeczne w sierpniu
116. Postawy wobec pierwszej „Solidarności”
117. Zaufanie do polityków w sierpniu

WRZESIEŃ

118. Afilacje polityczne sprzed roku 1989 a stosunek do przemian ustrojowych i poczucie wpływu na sprawy publiczne
119. Polacy na rowerach
120. Opinie o finansowaniu mediów publicznych
121. Postawy wobec stosowania zapłodnienia in vitro
122. Opinie o ogródkach działkowych
123. Preferencje partyjne we wrześniu
124. Polacy o nepotyzmie w życiu publicznym
125. Stosunek do rządu we wrześniu
126. Zaufanie do polityków we wrześniu
127. Nastroje społeczne we wrześniu
128. Oceny instytucji publicznych

PAŹDZIERNIK

129. Społeczny wizerunek ZUS
130. Społeczne postawy wobec wyznawców różnych religii
131. Przymknięte oko wymiaru sprawiedliwości, czyli o odpowiedzialności za aferę Amber Gold
132. Zdrowie psychiczne Polaków
133. Wakacje uczniów – wyjazdy wakacyjne i praca zarobkowa
134. Obywatel w urzędzie

135. Preferencje partyjne w październiku
136. Oceny instytucji publicznych
137. Nastroje społeczne w październiku
138. Stosunek do rządu w październiku
139. Korzystanie i zadowolenie z usług bankowych
140. Zaufanie do polityków w październiku
141. Wydatki rodziców na edukację dzieci w roku szkolnym 2012/2013
142. Poczucie wpływu na sprawy publiczne i zaangażowanie obywatelskie
143. Kto powinien zostać prezydentem Stanów Zjednoczonych – opinie mieszkańców 21 krajów
144. Opinie o błędach w identyfikacji ofiar katastrofy pod Smoleńskiem
145. Zaufanie do banków
146. Urzędowa rzeczywistość w ocenach Polaków
147. Stosunek do osób chorych psychicznie

LISTOPAD

148. Polacy poznają świat, czyli o zagranicznych wyjazdach i znajomości języków obcych
 149. Wyjazdy zarobkowe za granicę
 150. Ocena wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych
 151. Preferencje partyjne w listopadzie
 152. Polak na rynku finansowym
 153. Nastroje społeczne w listopadzie
 154. Zaufanie do polityków w listopadzie
 155. O dobrach wspólnych i moralności publicznej
 156. Poprawa notowań rządu
 157. Polacy o wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, stosunkach polsko-amerykańskich i wpływie USA na świat
 158. Oceny instytucji publicznych
 159. Oszczędności i kredyty
- **Opinie i Diagnozy nr 23: Metoda i znaczenie. Problematyka rozumienia w badaniach sondażowych**

GRUDZIEŃ

160. Opinie o prawie aborcyjnym
 161. Ceny i zakupy
 162. Postrzeganie katastrofy smoleńskiej po „sprawie trotylu”
 163. Preferencje partyjne w grudniu
 164. Opinie na temat pracy dziennikarzy
 165. W obliczu śmierci
 166. Stosunek do rządu w grudniu
 167. Jak się różnimy w rozumieniu własnej historii
 168. Po wyborach w PZPN. Piłkarskie podsumowanie roku 2012
 169. Zaufanie do polityków w grudniu
 170. Oceny instytucji publicznych w grudniu
 171. Nastroje społeczne w grudniu
 172. O finansowym bilansie integracji i budżecie UE na lata 2014–2020
 173. Wizerunek nauczycieli
 174. Oceny roku 2012 i prognozy na rok 2013
 175. Przyszłość koalicji rządowej po zmianie szefa PSL
 176. Polityk roku 2012 w Polsce i na świecie
 177. Rok pod znakiem Euro – wydarzenie roku 2012 w Polsce i na świecie
 178. Samopoczucie Polaków w roku 2012
- **Opinie i Diagnozy nr 24: Zdrowie w wymiarze osobistym i instytucjonalnym. Samooceny, zachowania, opinie**

Załącznik nr 4

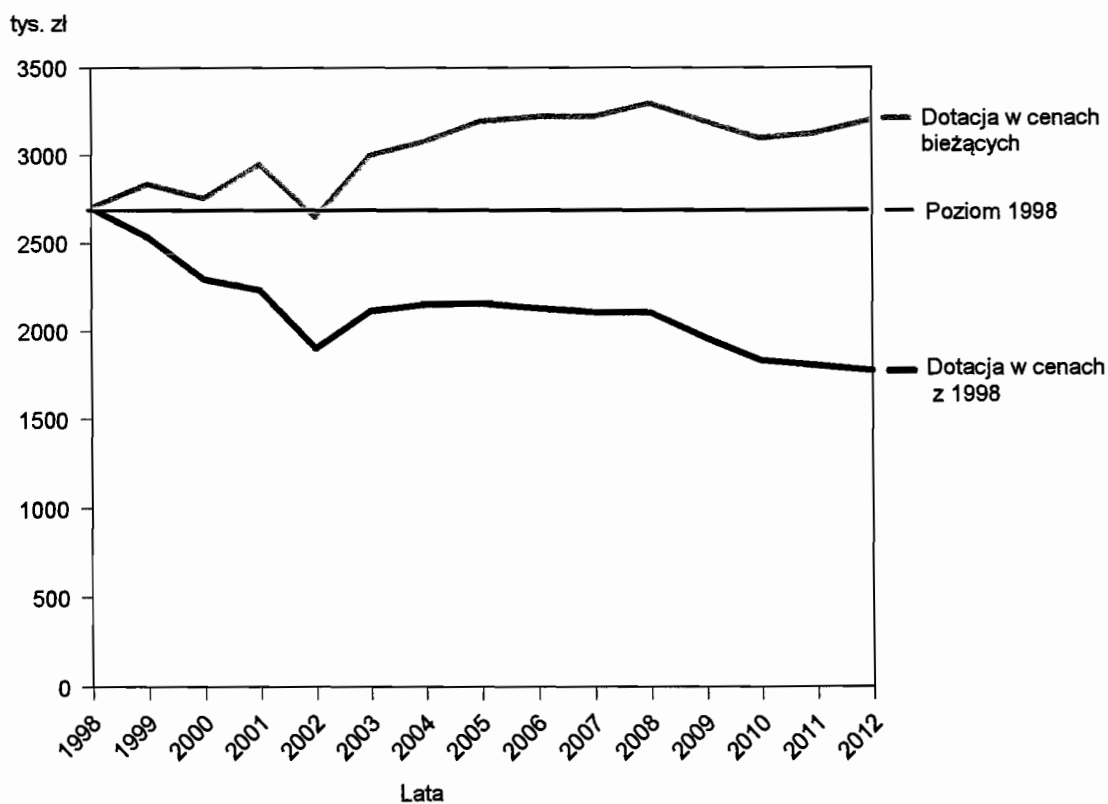
Lista „bezpłatnych” odbiorców komunikatów CBOS w 2012 roku

1. Prezydent RP Bronisław Komorowski
2. Kancelaria Prezydenta RP
3. Biuro Doradców i Ekspertyz Prezydenta RP
4. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów
5. Pan Tomasz Arabski – Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
6. Centrum Informacyjne Rządu
7. Marszałek Sejmu
8. Wicemarszałek Sejmu
9. Wicemarszałek Sejmu
10. Wicemarszałek Sejmu
11. Wicemarszałek Sejmu
12. Marszałek Senatu
13. Wicemarszałek Senatu
14. Wicemarszałek Senatu
15. Wicemarszałek Senatu
16. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
17. Instytut Spraw Publicznych
18. Najwyższa Izba Kontroli
19. Rzecznik Praw Obywatelskich
20. Rzecznik Praw Dziecka
21. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
22. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
23. Ministerstwo Środowiska
24. Ministerstwo Obrony Narodowej
25. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
26. Ministerstwo Sportu i Turystyki
27. Ministerstwo Spraw Zagranicznych
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
29. Ministerstwo Sprawiedliwości
30. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
31. Ministerstwo Zdrowia
32. Ministerstwo Skarbu Państwa
33. Ministerstwo Gospodarki
34. Ministerstwo Edukacji Narodowej
35. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
36. Ministerstwo Finansów
37. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
38. Ministerstwo Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Wt

Załącznik 5. Dotacja budżetowa dla Fundacji CBOS w latach 1998–2012

	Dotacja budżetowa (tys. zł)	Wskaźnik inflacji (rok poprzedni=100)	Dotacja budżetowa, wartość realna (w cenach z dn. 1 stycznia 1998)
1 I 1998	2 700	111,8	2 700
1 I 1999	2 835	107,3	2 536
1 I 2000	2 754	110,1	2 296
1 I 2001	2 949	105,5	2 233
1 I 2002	2 648	101,9	1 900
1 I 2003	3 000	100,8	2 113
1 I 2004	3 080	103,5	2 152
1 I 2005	3 194	102,1	2 156
1 I 2006	3 221	101,0	2 130
1 I 2007	3 219	102,5	2 107
1 I 2008	3 295	104,2	2 104
1 I 2009	3 195	103,5	1 958
1 I 2010	3 095	102,6	1 833
1 I 2011	3 124	104,3	1 803
1 I 2012	3 202	-	1 772

WB